

ČESKOSLOVENSKÁ
SOCIALISTICKÁ
REPUBLIKA
(19)

FEDERÁLNÍ ÚŘAD
PRO VYNÁLEZY

POPIS VYNÁLEZU K AUTORSKÉMU OSVĚDČENÍ

264215

(11)

(13) B1

(21) PV 3636-86.K
(22) Přihlášeno 19 05 86

(51) Int. Cl.⁴
C 22 C 38/30

(40) Zveřejněno 17 10 88
(45) Vydáno 15 08 89

(75)
Autor vynálezu

DYTRT JAN ing., RYDVAL KAREL ing., KOČÍ TOMÁŠ ing., PRAHA

(54)

Slitina, zejména pro návary

(57) Řešení spadá do oboru slitin železa a řeší slitinu, zejména pro návary se zvýšenou tvrdostí. Ve formě trubičkové elektrody je slitina vhodná pro návary těsnících ploch šoupátek a ventilů pro využití v energetice. Slitina obsahuje hmotnostně 1,0 až 1,6 % uhlíku, 0,2 až 0,5 % manganu, 1,0 až 2,0 % křemíku, 27,0 až 31,0 % chromu, 3,5 až 5,0 % wolframu, 9,0 až 11,5 % kobaltu, 0,3 až 0,5 % molybdenu, stopy až 2,0 % boru, zbytek do 100 % železa.

CS 264215 B1

Vynález se týká slitiny, zejména pro návary.

Pro těsnící plochy armatur se používá podle pracovních podmínek a pracovního stupně armatury různý návarový materiál. Jsou to například materiály obsahující hmotnostně 1,2 až 1,6 % uhlíku, 27 až 31 % chromu, nejvýše 0,3 % manganu, 3,5 až 5 % wolframu, nejvýše 2 % křemíku, 9 až 11,5 % kobaltu a zbytek do 100 % železa. Jako konkrétní případ je možno uvést materiál obsahující hmotnostně 1,4 % uhlíku, 29 % chromu, 0,3 % manganu, 4,3 % wolframu, 1,0 % křemíku, 10,5 % kobaltu, zbytek do 100 % železa. Nevýhodou tohoto složení materiálu je nižší odolnost proti zadíráání a z toho důvodu také jej není možno použít pro energetické armatury. Dalším příkladem je materiál obsahující hmotnostně 1,2 % uhlíku, 0,3 % manganu, 1,0 % křemíku, 25,5 % chromu, 4,3 % wolframu, nejvýše 5 % železa a zbytek do 100 % kobaltu. Nevýhodou tohoto složení materiálu je vysoká cena a vysoký obsah deficitního kobaltu.

Shora uvedené nevýhody odstraňuje vynález, kterým je slitina, zejména pro návary, obsahující hmotnostně 1,0 až 1,6 % uhlíku, 0,2 až 0,5 % manganu, 1,0 až 2,0 % křemíku, 27,0 až 31,0 % chromu, 3,5 až 5,0 % wolframu, 9,0 až 11,5 % kobaltu, a jeho podstata spočívá v tom, že obsahuje hmotnostně 0,3 až 0,5 % molybdenu, zbytek do 100 % železa.

Významným znakem vynálezu je, že slitina obsahuje hmotnostně stopy až 2,0 % boru.

Řešením podle vynálezu se dosahuje vyššího účinku tím, že po navaření touto slitinou je dosaženo na povrchu větší odolnosti proti zadíráání, lepší obrobiteľnosti, vyšších třecích vlastností za vysokých teplot a také lepší korozní, erozní a žárové odolnosti, oteruvzdornosti a tvrdosti.

Slitina podle vynálezu je osvětlena na třech příkladech provedení:

průměr trubičky	2 mm	2,4 mm	2,8—4 mm
proud	280—330 A	300—370 A	320—430 A
napětí	29—31 V	29—31 V	29—31 V
rychlost	25—35 cm . min ⁻¹	25—35 cm . min ⁻¹	29—35 cm . min ⁻¹

PŘEDMĚT VYNÁLEZU

1. Slitina, zejména pro návary, obsahující hmotnostně 1,0 až 1,6 % uhlíku, 0,2 až 0,5 % manganu, 1,0 až 2,0 % křemíku, 27,0 až 31,0 % chromu, 3,5 až 5,0 % wolframu, 9,0 až 11,5 % kobaltu, vyznačující se tím, že obsahuje hmot-

Příklad 1

1,32 % uhlíku, 28,9 % chromu, 0,31 % manganu, 4,50 % wolframu, 1,02 % křemíku, 10,6 % kobaltu, 0,45 % molybdenu, 1,6 % boru, zbytek do 100 % železa, v % hmotnosti.

Uvedená slitina se vyznačuje odolností proti opotřebení do pracovní teploty 400 °C a je vhodná pro těsnící plochy všech armatur pracujících při tlaku do 40 MPa a pracovní teplotě do 400 °C.

Příklad 2

1,27 % uhlíku, 28,7 % chromu, 0,25 % manganu, 4,32 % wolframu, 1,2 % křemíku, 10,05 % kobaltu, 0,32 % molybdenu, 1,3 % boru, zbytek do 100 % železa, v % hmotnosti.

Uvedená slitina se vyznačuje dobrou obrobitelností a odolností proti zadíráání při pracovních teplotách do 350 °C a je vhodná zejména pro kuželky a sedla ventilů a zpětných klapek pracujících při uvedené teplotě.

Příklad 3

1,09 % uhlíku, 27,5 % chromu, 0,38 % manganu, 4,82 % wolframu, 1,8 % křemíku, 9,52 % kobaltu, 0,25 % molybdenu, 0,9 % boru, zbytek do 100 % železa, v % hmotnosti.

Uvedená slitina má obdobné vlastnosti jako slitina podle příkladu 2 a je určena pro stejné použití.

Slitina podle vynálezu s obsahem boru, který zlepšuje smáčivost návarové lázně se zvýšením tvrdosti návaru je ve formě trubičkové elektrody vhodná zejména pro návary šoupátek a ventilů s jejichž využitím se počítá v energetice. Doporučené parametry navařování pro trubičkovou elektrodu ze slitiny podle vynálezu:

nostně 0,3 až 0,5 % molybdenu, zbytek do 100 % železa.

2. Slitina podle bodu 1, vyznačující se tím, že obsahuje hmotnostně stopy až 2 % boru.